

[Krarup.]

med til at føre den ud i Livet. Vi bøjer os altsaa for Biskoppernes Ønske om, Ro i Kirken, men vi er ængstelige for Følgerne og tror ikke, at Spændingen løses ad den Vej. Jeg mener nemlig, det er rigtigt, at Kirken som saadan er tilbageholdende over for alt nyt, som der ikke er talt klart og bestemt om i Bibelen, og derfor bør man ikke laste Folkekirken og Menigheden for, at den er forsigtig og overvejende. Jeg siger igen i Dag, at det er urigtigt af Staten at tvinge Kirken til noget, som den ikke ønsker eller kræver. Hvorfor haste i denne Sag om kvindelige Præster? I Norge er Loven om Kvinders Adgang til Præsteembeder for længst vedtaget, men aldrig blevet benyttet paa Grund af Biskoppernes Modstand. I Sverige arbejder en Kommission, hvori Biskop Bohlin har Sæde, med at undersøge hele dette nye Spørgsmaal, der er kommet op, og det havde været bedre, om denne Sag ogsaa hos os var blevet grundigt undersøgt. Viste det sig saa, at man i andre lutherske Kirkesamfund gik ind for dette nye, saa var i alt Fald en af Indvendingerne fra Modstanderne af kvindelige Præster borte, nemlig denne, at vi ved at gaa med sætter os uden for det økumeniske Sammenhold med vore Brødrekirker, og Traditionen betyder nu meget, ogsaa i kirkelige Spørgsmaal. Havde vi fundet ud af, at saadan bar de andre lutherske Kirkesamfund sig ad, saa vilde Samvittigheden være lettet paa det Punkt, og saa kunde Løsningen være kommet af sig selv indvendigt fra i Kirken.

Nu er der ikke noget at gøre ved det, Sagen er afgjort, Spørgsmaalet har fundet sin Løsning, og jeg beklager, at det ikke er blevet løst paa mere tilfredsstillende Maade end ved Tvang. Men Lovforslagets Fremsettelse og den Tvang, det indebærer over for Folkekirken, nøder mig til at give Udtryk for den Tanke, at nu i Hundredeaaret for Grundlovens Givelse maa Tiden vel endelig være inde til at opfylde Løfteparagraffen i Grundlovens § 73. Den kendte Statsmand Biskop Monrad udstedte, allerede i 1848 som Kultusminister et Cirkulære, der skulde forberede Indførelsen af en Kirkeforfatning, og Københavns Præstekonvent nedsatte et lille Udvalg, bestaaende af Biskop Martensen, Grundtvig og Professor H. N. Clausen — saa man maa sige, det var alsidigt sammensat — til at affatte et Andragende om, at en raadgivende Kirkeforsamling maatte blive indkaldt inden den grundlovgivende Forsamlings Sammentræden til Drøftelse af Kirkens Stilling til Staten. De samme Tanker, som beskæftigede Kirken for 100

Aar siden, beskæftiger igen i Dag store Dele af det danske Kirkefolk, baade Præster og Lægfolk, for den danske Folkekirke er den eneste evangelisk-lutherske Kirke i noget Land, som det ikke er betroet at styre sine egne Sager.

Forholdet mellem Stat og Kirke er ikke noget isoleret Problem her i Danmark. Det er simpelthen et Tidens Problem, der trænger sig paa for at finde en Løsning, og jeg finder det ganske i sin Orden, at mit Parti, da Loven om kvindelige Præster var til Behandling i Folketinget, stillede Forslag om at nedsætte et Udvalg til at udarbejde Forslag om en Nyordning af Forholdet mellem Stat og Kirke. Kirkehistorisk set er der tre Perioder i Forholdet Stat og Kirke. Før Konstantin den Stores Tid stod Kirken over for en hedensk Stat. Siden har Kirken haft med en Stat at gøre, der vilde være kristen. Nu derimod maa man sige, at Kirken staar over for den afkristnede Stat og skal finde sin Plads der. Man kender Problemet i Norge; jeg kan henvise til Biskop Berggravs Bog: „Kirkens Ordning“. Man kender Problemet i Sverige, hvor Biskop Ejnar Billing i sin Bog fra 1942: „Kyrka och stat i vårt land i detta nu“ viser, hvordan Spørgsmaalet dér vinder Aktualitet fra Dag til Dag, og jeg citerer Biskop Billing, fordi det lyder helt utroligt, hvad der bliver sagt. Han skriver, at Spørgsmaalet vinder Aktualitet, fordi den svenske Rigsdag kræver Ret til at reformere paa Kirkens inderste Omraade, endogsaa Nadveren vil den reformere bort eller i det mindste til Ukendelighed. Vi hører, at det samme Problem er levende i England. Det var det i Tyskland under Hitler. Det er det i Rusland, i de baltiske Lande. Det var det i Quisling-Norge. Det er det i Japan. Der er egentlig kun eet Land, der her kan komme i Betragtning, som har en Særstilling. Det er Finland, som allerede i 1930erne i Angst for det truende Uvej fra Rusland ordnede Forholdet mellem Stat og Kirke, saa man fik en Kirke, der ikke bare var en Del af Staten, men en virkelig i sine indre Forhold selvstændig Kirke. Det er ikke Magt, Kirken søger, naar den søger mere Selvstændighed; men det er Frihed, Frihed for Kirken til at leve og tjene i vort Folk, men vel at mærke, leve og tjene efter Kirkens egen Aand og eget Væsen. Staten maa huske, at Kirken vel er en Folkekirke, men den er først og fremmest Guds Kirke, at den lever ikke af Folkets Naade og af folkelige Kræfter, men af Guds Naade og ved guddommelige Kræfter. I Viborg Stifts Aarbog 1947 har Stiftsprovst Baun skrevet en meget interessant Artikel om Forholdet mellem Stat og